

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1Obdo/3/2022
Identifikačné číslo spisu:	6416205656
Dátum vydania rozhodnutia:	22.03.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hullová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:6416205656.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Hullovej a členiek senátu JUDr. Miroslavy Janečkovej a JUDr. Eriky Čanádyovej, v spore žalobkyne Stredoslovenská energetika, a. s., so sídlom Pri Rajčianke 8591/4B, 010 47 Žilina, IČO: 51 865 467, proti žalovanej Obec Hodruša - Hámre, so sídlom Dolné Hámre 185, 966 61 Hodruša - Hámre, IČO: 00 320 617, zastúpenej SUCHÝ & PARTNERS s. r. o., so sídlom Horná 13, 974 01 Banská Bystrica, IČO: 52 826 791, o zaplatenie 32.170,50 eur s príslušenstvom, o dovolaniach žalobkyne a žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici č. k. 43Cob/21/2018-194 z 28. júna 2018, takto

rozhodol:

I. Dovolania o d m i e t a.

II. Žiadnej zo strán n e p r i z n á v a náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1 Okresný súd Žiar nad Hronom (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom č. k. 23Cb/27/2016-146 zo 16. júna 2017 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 32.170,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne zo sumy 11.032,- eur od 10.05.2014 do zaplatenia, zo sumy 7.224,22 eur od 16.05.2014 do zaplatenia, zo sumy 1.548,08 eur od 16.05.2014 do zaplatenia, zo sumy 3.211,24 eur od 20.06.2014 do zaplatenia, zo sumy 9.154,96 eur od 20.06.2014 do zaplatenia, to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Ďalším výrokom priznal žalobkyni voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu. Rozsudok súdu prvej inštancie napadla žalovaná odvolaním. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej aj „odvolací súd“) rozsudkom č. k. 43Cob/21/2018-194 z 28. júna 2018 zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu v časti o zaplatenie 18.256,20 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,05% denne zo sumy 11.032,- eur od 10.05.2014 do zaplatenia a zo sumy 7.224,22 eur od 16.05.2014 do zaplatenia zamietol a žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov konania na súde prvej inštancie v rozsahu 14%. Vo zvyšku výroku vo veci rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a o nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovaná má voči žalobkyni nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 14%.

2 V odôvodnení rozhodnutia odvolací súd poukázal na to, že žalobkyňa sa žalobou podanou na súd prvej inštancie dňa 23.06.2016 domáhala voči žalovanej zaplattenia sumy 32.170,50 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 0,05 % denne titulom zaplattenia ceny za dodanú a spotrebovanú elektrinu, ktorú žalobkyňa dodala žalovanej na základe Zmluvy o dodávke a distribúcii elektriny zo dňa 20.01.2010 (ďalej aj „zmluva“), ktorej predmetom bolo poskytovanie dodávok elektriny žalovanej v odbernom mieste uvedenom v zmluve. Žalovaná v odpore proti platobnému rozkazu, vydanému súdom prvej inštancie, namietala, že od žalobkyne neodoberala elektrinu v žalobkyňou tvrdenom množstve, faktúry žalobkyne považuje za neoprávnene vystavené a tieto aj viackrát písomne reklamovala. Vzniesla tiež námietku premlčania žalovaného nároku, poukazujúc na to, že dňa 27.04.2011 bol zrealizovaný odpočet elektromera, na základe ktorého si žalobkyňa mohla prvýkrát uplatniť právo na zaplattenie nedoplatku už dňa 27.04.2011. Týmto dňom začala podľa žalovanej plynúť 4-ročná premlčacia doba, ktorá uplynula dňa 27.04.2015. Žalobkyňa podala žalobu dňa 23.06.2016, teda po uplynutí premlčacej doby. Žalobkyňa k námietkam žalovanej uviedla, že žalovanej ako odberateľovi boli priebežne vystavované vyúčtovacie faktúry za roky 2010, 2011, 2012 a 2013, a to vždy potom, ako žalobkyňa od prevádzkovateľa distribučnej sústavy (Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s., IČO: 36 442 151) obdržala údaje o spotrebe na odbernom mieste. Dňa 12.12.2013 bol vykonaný fyzický odpočet meradla a dňa 9.01.2014 boli tieto údaje o spotrebe doručené žalobkyňi, ktorá na základe takto získaných údajov od prevádzkovateľa distribučnej sústavy vystavila faktúru č. 9140518082 (vystavená 13.01.2014 so splatnosťou 27.01.2014) s nedoplatkom 32.765,92 eur. Písomná reklamácia žalovanej zo dňa 13.01.2014 bola na základe vykonanej kontroly odberného miesta vybavená ako neopodstatnená, na základe ďalšej písomnej reklamácie žalovanej zo dňa 26.02.2014 bolo preskúšané meradlo elektromera, pričom bolo zistené, že nevykazuje žiadne vady a žalovaná skutočne od žalobkyne odoberala elektrinu v takom množstve, ako je uvedené v predmetnej faktúre. Dňa 2.04.2014 zaslala žalovaná opätovnú reklamáciu, v ktorej žiadala o prehodnotenie vyúčtovania za rok 2013, na základe ktorej prevádzkovateľ distribučnej siete zrealizoval opravu stavov za obdobie 1.01.2011 až 31.12.2013 a následne boli žalovanej doručené opravné faktúry (ktoré sú predmetom podanej žaloby), ktoré žalobkyňa vystavila na základe údajov oznámených prevádzkovateľom distribučnej sústavy o skutočnej spotrebe. Konanie žalovanej, ktorá nesúhlasila s fakturovanou sumou, považuje žalobkyňa za rozporné so zásadami poctivého obchodného styku, keďže žalovaná odmieta uhradiť odobratú a spotrebovanú elektrinu, ktorá bola zistená fyzickým odpočtom určeného meradla dňa 12.12.2013 a zo strany prevádzkovateľa distribučnej sústavy bola oznámená žalobkyňi dňa 9.09.2014.

3 Odvolací súd zopakoval dokazovanie niektorými listinami (listami žalobkyne zo dňa 27.06.2014 a 17.09.2014, adresovanými žalovanej ako vyjadrenie k opakovanej reklamácií a Služobným príkazom vystaveným SSE - D, a. s. pre žalobkyňu ako objednávateľa zo dňa 27.04.2011) a po zhodnotení skutočností zistených z predloženého spisu v súvislosti so zopakovaným dokazovaním a s prednesmi sporových strán na (odvolacom) pojednávaní dospel k záveru, že odvolanie žalovanej je dôvodné len pokiaľ ide o žalovanou uplatnenú námietku premlčania nároku žalobkyne. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že vzťah vzniknutý medzi žalobkyňou a žalovanou je vzťahom obchodno-právnym, a nie vzťahom spotrebiteľským. Súd prvej inštancie správne poukázal na úpravu § 261 ods. 2 a 5 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka (ďalej aj „Obch. zák.“), podľa ktorej sa úpravou Obchodného zákonníka spravujú aj záväzkové vzťahy medzi samosprávnou územnou jednotkou, ak sa týkajú zabezpečovania verejných potrieb alebo vlastnej prevádzky a podnikateľmi pri ich podnikateľskej činnosti (žalovaná je jednotkou územnej samosprávy). Odvolací súd dal žalovanej za pravdu v tom, že z jej strany nešlo o vlastnú podnikateľskú činnosť obce, poukázal však na to, že z predloženého spisu je zrejmé, že žalovaná pri uzatváraní zmluvy zabezpečovala verejné potreby (odberným miestom je školstvo, v niektorých listoch žalovanej sa spomína telocvičňa bývalej ZŠ, ktorá sa využíva na rekreačný šport). Preto odvolací súd vychádzal z predpokladu, že predmetná zmluva bola uzavretá v súvislosti so zabezpečovaním verejných potrieb zo strany žalovanej, a nie v súvislosti so zabezpečovaním vlastných potrieb obce ako právnickej osoby. Správny je tak aj záver súdu prvej inštancie, že nebola preukázaná zákonná podmienka, že žalovaná odoberala elektrinu pre svoju osobnú potrebu. Súd prvej inštancie postupoval správne, keď vzťah medzi sporovými stranami posúdil ako obchodno-právny, teda taký, na ktorý sa vzťahuje úprava Obchodného zákonníka, a to práve s prihliadnutím na povahu účastníkov pri

vzniku záväzkového vzťahu (uzavretí zmluvy).

4 Odvolací súd sa stotožnil aj s postupom súdu prvej inštancie, ktorý nevykonal žalovanou navrhnuté znalecké dokazovanie s poukazom na to, že stav odobratej elektriny bol v konaní preukázaný fyzickými odpočtami, na základe reklamácie žalovanej bol preskúšaný aj elektromer, pričom nebola potvrdená jeho chybovosť. Žalovaná v konaní na súde, ale ani v odvolaní neuvedla také námietky, resp. nepredložila dôkazy, ktoré by relevantne spochybňovali množstvo nameranej elektrickej energie, zaplatenie ceny ktorej žalobkyňa uplatňovala v konaní. Samotné námietky žalovanej nie sú (podľa názoru odvolacieho súdu) postačujúce pre spochybnenie žalobkyňou tvrdených a preukazovaných údajov a pre nariadenie znaleckého dokazovania v tomto smere. Konštatoval tiež, že žalovaná mala možnosť si v konaní zaobstarat' súkromný znalecký posudok v zmysle § 209 CSP.

5 Odvolací súd vyjadril súhlas aj so záverom súdu prvej inštancie, že žalovaný nárok nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku, resp. v rozpore s dobrými mravmi, keďže žalobkyňa má právo vyúčtovať nedoplatky, resp. vyhotovovať opravné faktúry, avšak musí si byť vedomá následkov časových súvislostí takéhoto postupu. S poukazom na uvedené odvolací súd nesúhlasil so záverom súdu prvej inštancie, že nárok žalobkyne na zaplatenie vyúčtovanej ceny elektriny nie je premĺčaný, a to ani čiastočne. Konštatoval, že konaní nebolo sporné, že zmluva o dodávke a distribúcii elektriny zo dňa 20.01.2010, ktorej súčasťou bol platný cenník, aj všeobecné obchodné podmienky dodávky elektriny, bola uzavretá medzi žalobkyňou ako dodávateľom elektriny a žalovanou ako odberateľom. Je tiež nepochybné, že žalobkyňa ako dodávateľ elektriny pri vyúčtovaní ceny tejto elektriny vychádzala z údajov prevádzkovateľa distribučnej sústavy Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s. (skrátene SSE - D, a.s.), ktorý zabezpečuje meranie spotreby v distribučnej sústave, a s ktorým mala žalobkyňa uzavretú osobitnú zmluvu, upravujúcu ich vzájomné práva a povinnosti. Z dokazovania vykonaného súdom prvej inštancie je zrejmé, že na základe služobného príkazu SSE - D, a.s. bol dňa 27.04.2011 na odbernom mieste žalovanej fyzicky odčítaný stav elektromera, čím sa zistilo, že pre účely pôvodnej fakturácie ku dňu 12.04.2012 bol poskytnutý nižší stav elektromera (v skutočnosti bol na odbernom mieste zistený vyšší stav elektromera), na základe čoho žalobkyňa vystavila opravné faktúry k faktúre zo dňa 28.04.2011 so splatnosťou 12.05.2011, ktorou bolo účtované obdobie od 1.01.2011 do 17.04.2011, ako aj k faktúre zo dňa 16.04.2012 so splatnosťou 2.05.2012, ktorou bola účtovaná cena za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012. Žalobkyňa tvrdila, že k týmto dvom faktúram vystavila opravné faktúry, a to faktúru zo dňa 23.04.2014 so splatnosťou 9.05.2014 za obdobie od 1.01.2011 do 17.04.2011 vo výške 11.032,- eur, ako aj opravnú faktúru zo dňa 29.04.2014 so splatnosťou 15.05.2014 za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 vo výške 7.224,22 eur hneď potom, ako jej SSE - D, a.s. poskytla údaje o spotrebe ako podklad k fakturácii. Žalobkyňa tvrdila, že SSE - D, a.s. jej tieto podklady poskytla až dňa 9.01.2014.

6 Odvolací súd poukázal na to, že právny vzťah, na základe ktorého si žalobkyňa (dodávateľ) uplatnila právo na zaplatenie ceny elektriny od žalovanej (odberateľa), sa spravuje úpravou Obchodného zákonníka, ktorý v dieli XI. (§§ 387 - 408) komplexne upravuje otázku premĺčania. Ak zákon neustanovuje inak, premĺčacia doba je 4 roky (§ 397 Obch. zák.) a pri právach vymáhateľných na súde začína plynúť odo dňa, keď sa právo mohlo uplatniť na súde, ak tento zákon neustanovuje niečo iné (§ 391 ods. 1 Obch. zák.). Keďže premĺčacia doba začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo uplatniť na súde, ide o objektívnu možnosť uplatnenia práva, a nie o subjektívnu vedomosť. Na základe uvedeného odvolací súd dospel k záveru, že už v čase vystavenia prvých dvoch faktúr, ku ktorým boli neskôr vystavené opravné faktúry, teda v čase vystavenia pôvodnej faktúry zo dňa 28.04.2011 so splatnosťou 12.05.2011 za obdobie od 1.01.2011 do 17.04.2011 a faktúry zo dňa 16.04.2012 so splatnosťou 2.05.2012 za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012, si žalobkyňa mohla na základe správnych stavov elektromeru, ktoré boli zistené zo strany SSE - D, a.s. už dňa 27.04.2011, uplatniť právo na zaplatenie ceny elektriny, ktorá zodpovedala reálnej spotrebe elektriny dodávanej žalobkyňou žalovanej. K námietkam žalobkyne, že o týchto správnych hodnotách sa dozvedela až 9.01.2014, kedy jej boli zo strany SSE - distribúcia, a. s. oznámené výsledky zistené dňa 27.04.2011, odvolací súd uviedol, že ide o problém komunikácie žalobkyne s obchodnou spoločnosťou SSE - distribúcia, a. s. ako prevádzkovateľom distribučnej siete. Zmluvným partnerom žalovanej však bola žalobkyňa. Prevádzkovateľ distribučnej siete (SSE - D, a.s.) bol v zmluvnom vzťahu s dodávateľom elektriny

(žalobkyňou) a na základe tohto zmluvného vzťahu zabezpečoval pre žalobkyňu odpočty odberných miest ako podklady k vyúčtovaniu ceny elektriny. Takýto problém v komunikácii, keď sa žalobkyňa od SSE - D, a.s. o skutočnostiach zistených na odbernom mieste žalovanej dňa 27.04.2011 dozvedela až 9.01.2014, nemôže ísť na úkor žalovanej. Odvolací súd preto dospel k záveru, že žalobkyňa si nároky na doplatenie ceny elektriny za obdobie od 1.11.2011 do 17.04.2011, ako aj za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 mohla uplatniť už v čase vystavenia vyššie uvedených dvoch faktúr, a to dňa 28.04.2011, resp. dňa 16.04.2012, keďže už dňa 27.04.2011 bol na základe fyzického odpočtu elektromera zistený rozdiel a nesprávne údaje, čo viedlo k vystaveniu tzv. opravných faktúr, a to zo dňa 23.04.2014 za obdobie od 1.01.2011 do 17.04.2011 vo výške 11.032,- eur a zo dňa 29.04.2014 za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 vo výške 7.224,22 eur.

7 S poukazom na to, že žaloba bola na súd podaná dňa 23.06.2016, s prihladnutím na 4-ročnú premľaciu dobu, dospel odvolací súd k záveru, že nedošlo k premľaniu nárokov žalobkyne, ktoré mohli byť uplatnené na súde po dni 23.06.2012, pričom tá časť nárokov žalobkyne, kde právo mohlo byť uplatnené pred 23.06.2012, sa premľala. V prípade zaplattenia ceny elektriny účtovanej dvoma opravnými faktúrami (faktúra z 23.04.2014 vo výške 11.032,- eur za obdobie od 1.01.2011 do 17.04.2011 a faktúra z 29.04.2014 vo výške 7.224,22 eur za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012) došlo k premľaniu práva žalobkyne na zaplattenie ceny za uvedené obdobia, a to v 4-ročnej premľacej dobe. Týmto dvoma opravnými faktúrami bola účtovaná cena elektriny spolu vo výške 18.256,20 eur. Na základe uvedených záverov odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie tak, že žalobu v časti o zaplattenie 18.256,20 eur s úrokom z omeškania vo výške 0,05% denne zo sumy 11.032,- eur od 10.05.2014 do zaplattenia a zo sumy 7.224,22 eur od 16.05.2014 do zaplattenia zamietol. Vo zvyšku výroku vo veci napadnutý rozsudok potvrdil, pretože pokiaľ ide o ďalšie opravné faktúry k pôvodným faktúram, ktorými bola vyúčtovaná cena elektriny za obdobie od 11.04.2012 až do 31.12.2013, v týchto prípadoch nedošlo k premľaniu práva žalobkyne na zaplattenie ceny elektriny. Podľa názoru odvolacieho súdu sa teda nepremľalo právo žalobkyne na zaplattenie ceny fakturovanej faktúrou zo dňa 29.04.2014 so splatnosťou 15.05.2014 za obdobie od 11.04.2012 do 31.12.2012 vo výške 1.548,08 eur (vystavená ako opravná faktúra k faktúre zo dňa 7.01.2013), ďalej opravnou faktúrou zo dňa 3.06.2014 so splatnosťou 19.06.2014, rovnako za obdobie od 11.04.2012 do 31.12.2012 vo výške 3.211,24 eur (tiež vystavená k pôvodnej faktúre zo dňa 7.01.2013) a ani opravnou faktúrou zo dňa 3.06.2014 so splatnosťou 19.06.2014 za obdobie od 1.01.2013 do 31.12.2013 vo výške 9.154,96 eur (vystavená k pôvodnej faktúre zo dňa 13.01.2014 so splatnosťou 27.01.2014).

8 Pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania (§ 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP) odvolací súd vychádzal zo záveru, že žalobkyňa, ktorá v konaní uplatňovala právo na zaplattenie 32.170,50 eur s príslušenstvom, bola úspešná v rozsahu 13.913,40 eur, t. j. 43% nároku, zatiaľ čo žalovaná bola úspešná v rozsahu 18.256,20 eur, v ktorej časti súd návrh žalobkyne zamietol, t. j. 57%. V konaní bola teda žalovaná úspešnejšia, a to o 14%. Odvolací súd preto rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o náhrade trov prvoinštančného konania zmenil tak, že žalovanej priznal voči žalobkyni nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 14%. Rovnakým spôsobom odvolací súd rozhodol aj o nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

9 Rozsudok odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním z dôvodu, že napadnuté rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Rozsah dovolania vymedzila tak, že ním napáda výroky I., III. a IV. predmetného rozsudku, ktoré žiadala zrušiť. Poukázala na odseky 38 až 41 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorých odvolací súd (podľa jej názoru) dospel k nesprávneému záveru v časti týkajúcej sa faktúry vystavenej za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 na sumu 7.224,22 eur, keď uviedol, že žalobkyňa si mohla na základe správnych stavov elektromeru č. 8168277, ktoré boli zistené zo strany SSE - D, a.s. už dňa 27.04.2011, uplatniť právo na zaplattenie ceny elektriny, ktorá zodpovedala reálnej spotrebe elektriny dodávanej žalobkyni žalovanou. Voči uvedenému žalobkyňa namietala, že hodnoty dodanej silovej elektriny, zistené spoločnosťou SSE - D, a.s. fyzickým odpočtom elektromeru č. 8168277, vykonaným dňa 27.04.2011, neboli do faktúry vystavenej za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 vôbec zahrnuté, keďže obdobie, za ktoré bola predmetná faktúra vystavená, skončilo skoro rok po vykonaní uvedeného fyzického odpočtu. Žalobkyňa ďalej poukázala na

to, že fyzickým odpočtom zo dňa 27.04.2011 zistila spoločnosť SSE - D, a.s. skutočný stav elektromera č. 8168277 pre dodávku VT vo výške 72,308 MWh a pre dodávku NT vo výške 14,465 MWh, pri počiatočnom stave elektromera pre VT 24,970 MWh a pre NT 12,459 MWh. Celý zistený rozdiel oproti pôvodnému stavu vo výške 47,338 MWh pri dodávke VT a vo výške 2,006 MWh pri dodávke NT bol zahrnutý do faktúry za obdobie od 1.01.2011 do 17.04.2011, ktorou bola vystavená cena dodanej elektrickej energie v sume 11.032,- eur. Je teda zrejmé, že faktúra vystavená na sumu 7.224,22 eur za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 vychádzala z neskorších odpočtov elektromera č. 8168277, pričom nasledujúci odpočet bol vykonaný až dňa 20.12.2012. Z uvedeného podľa názoru žalobkyne vyplýva, že odvolací súd dospel k nesprávnemu právnemu názoru, keď konštatoval, že došlo k premlčaniu práva žalobkyne na zaplatenie ceny 7.224,22 eur z faktúry vystavenej za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 v 4-ročnej premlčacej dobe a žalobu v tejto časti zamietol. Následne odvolací súd nesprávne rozhodol aj o náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania.

10 K dovolaniu žalobkyne zaslala žalovaná písomné vyjadrenie, v ktorom namietala, že žalobkyňa neuviedla, čím sú naplnené predpoklady prípustnosti dovolania definované v ustanovení § 421 ods. 1 CSP, t. j. či sú naplnené všetky alebo len niektorý z nich. Podľa jej názoru odvolací súd správne posúdil prejednávajúcu vec v časti, v ktorej zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie. V tejto súvislosti poukázala na odsek 29 odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorom odvolací súd uviedol, že žalobkyňa si mohla svoj nárok uplatniť už v čase vystavenia faktúr zo dňa 28.04.2011 a dňa 16.04.2012, keďže už dňa 27.04.2011 bol zistený stav elektromera. Uvedené preukazuje list žalobkyne adresovaný žalovanej zo dňa 27.06.2014, v ktorom sama žalobkyňa uviedla, že podkladom na vystavenie faktúry zo dňa 28.04.2011 a dňa 16.04.2012 bol stav elektromera zistený odpočtom dňa 27.04.2011. Žalovanej preto nie je zrejmé, z akého dôvodu žalobkyňa spochybňuje podklad vystavenia predmetných faktúr (stav elektromera dňa 27.04.2011), ktorý sama uviedla vo svojom liste.

11 Proti rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie aj žalovaná, a to proti výroku, ktorým odvolací súd potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie. Prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala z ustanovení § 420 písm. f/ CSP a § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. c/ CSP. Uviedla, že sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu, že stav odobratej elektriny bol v konaní preukázaný fyzickými odpočtami a nesúhlasí ani s tvrdením, že v tomto smere nepredložila dôkazy, ktoré by relevantne spochybňovali množstvo žalobkyňou nameranej elektrickej energie. Poukázala na svoje odvolanie, v ktorom namietala, že z vyjadrení žalobkyne zo dňa 29.04.2014 a 17.02.2014 vyplýva, že žalobkyňa si odporuje a nevie, na podklade čoho a akých stavov bola vystavená faktúra s nedoplatkom 32.765,90 eur. Kým z vyjadrenia žalobkyne zo dňa 29.04.2014 vyplýva, že faktúra VS 62109066049 na sumu 32.765,90 eur bola vystavená na podklade prepočtu podľa priemernej dennej spotreby a stavov fyzicky odpísaných v predchádzajúcich fakturačných obdobiach ku dňu 27.04.2011 a 20.12.2012, tak z vyjadrenia zo dňa 17.02.2014 vyplýva, že faktúra VS 62109066049 na sumu 32.765,90 eur bola vystavená na základe odpočtu zo dňa 12.12.2013. Je potom otáznosť, ako mohol mať súd prvej inštancie preukázané, na podklade akého odpočtu bola vystavená predmetná nedoplatková faktúra, keď v tom nemá jasno ani sama žalobkyňa. Žalovaná ďalej poukázala na to, že pri spočítaní údajov za roky 2011 a 2012, na podklade ktorých mala byť vystavená faktúra VS 62109066049 na sumu 32.765,90 eur, sa pri vysokej tarife dostane hodnota 191.357 kWh a pri nízkej tarife hodnota 41.524 kWh (odpočet zo dňa 27.04.2011 a 20.12.2012), zatiaľ čo v roku 2013 bola na podklade odpočtu zo dňa 12.12.2013 vystavená faktúra VS 62109066049 na sumu 32.765,90 eur, pričom vysoká tarifa dosahovala hodnotu 153.124 kWh a nízka tarifa hodnotu 37.722 kWh. Z uvedeného podľa názoru žalovanej vyplýva, že v roku 2013 sa spotreba elektrickej energie znížila, zatiaľ čo fakturovaná suma ostala rovnaká. Žalovaná do svojho dovolania zakomponovala aj dve tabuľky, v ktorých uviedla údaje z vyjadrení žalobkyne zo dňa 7.12.2016 a 29.04.2016 a porovnávajú ich s údajmi zo žaloby sa pýta, ako je možné že žalobkyňou uvádzaná nameraná spotreba elektrickej energie klesala, ale fakturovaná suma zostala rovnaká? Podľa názoru žalovanej by malo platiť, čím viac energie odoberieš, tým viac zaplatíš a nie, že spotreba energie klesá a fakturovaná suma ostáva rovnaká. Keďže hodnota nameranej energie sa v odpočtoch menila (postupom rokov klesala), je žalovaná toho názoru, že spotreba elektrickej energie nie je preukázaná odpočtami realizovanými dňa 27.04.2011, 20.12.2012 a 12.12.2013 tak, ako to konštatovali súdy oboch inštancií.

12 S poukazom na konštatovanie odvolacieho súdu, že žalovaná mala možnosť zadovážiť si v konaní súkromný znalecký posudok podľa § 209 CSP, žalovaná uviedla, že síce takú možnosť mala, ale bola presvedčená o tom, že nárok žalobkyne je premlčaný buď celý alebo aspoň jeho väčšia časť a tento jej názor potvrdil aj odvolací súd, ktorý žalobu zamietol v časti o zaplatenie 18.256,20 eur. Podľa jej názoru je premlčaná aj ďalšia časť žalovaného nároku, pretože premlčanie treba posudzovať podľa občianskoprávnej úpravy. S poukazom na uvedené nebolo hospodárne a účelné dať vypracovať súkromný znalecký posudok hneď na začiatku konania, pretože súd sa mal najskôr zaoberať otázkou premlčania žalovaného nároku, pričom žalovaná verila, že táto otázka bude (v zmysle zásady „iura novit curia“) vyhodnotená správne a predmetom dokazovania zostane len nepremlčaná časť nároku, pri ktorej už je na mieste skúmať jej výšku, resp. reálnu spotrebu, a to prostredníctvom znaleckého dokazovania. V kontexte uvedeného došlo postupom súdov oboch inštancií, ktoré nesprávne právne posúdili otázku premlčania a zamietli návrh na vykonanie znaleckého dokazovania, k znemožneniu toho, aby si žalovaná zadovážila znalecký posudok na sumu, resp. obdobie, ktoré by medzi stranami sporu bolo sporné a nebolo by premlčané.

13 Žalovaná tiež poukázala na to, že súdy oboch inštancií (nesprávne) posúdili vzťah medzi ňou a žalobkyňou, založený zmluvou o dodávke a distribúcii elektriny, ako obchodnoprávny záväzkový vzťah, čím sa (podľa názoru žalovanej) odklonili od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, podľa ktorej charakter spotrebiteľskej zmluvy môžu mať aj zmluvy uzatvárané podľa Obchodného zákonníka ako aj ďalších osobitných predpisov. Žalovaná v tejto súvislosti poukázala na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej aj „NS SR“) sp. zn. 5Cdo/146/2011, rozsudok NS SR sp. zn. 8Cdo/119/2017 z 29.05.2018, rozsudok NS SR sp. zn. 1Cdo/23/2017 z 27.02.2018 a rozhodnutie vydané vo veci sp. zn. 5Obdo/23/2016. Zároveň zdôraznila, že na otázku premlčania je potrebné - vzhľadom na spotrebiteľský charakter zmluvy - aplikovať ustanovenia Občianskeho zákonníka, ktoré sú pre spotrebiteľa výhodnejšie. Toto pravidlo, ustálené v aplikačnej praxi súdov (napr. uznesenie NS SR sp. zn. 5MCdo/20/2009 z 25.01.2011, rozsudok Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 17Co/167/2011 z 23.11.2011, rozsudky Krajského súdu v Prešove sp. zn. 6Co/218/2012, 6Co/26/2012, 6Co/81/2016), odobril aj Ústavný súd Slovenskej republiky v uznesení č. k. I. ÚS 402/2013-10 z 19.06.2013, v ktorom konštatoval, že prednostným uplatnením Občianskeho zákonníka na prospech spotrebiteľa na úver ako absolútny obchod upravený v Obchodnom zákonníku nedošlo k porušeniu ústavných práv spotrebiteľa. Z uvedeného je podľa názoru žalovanej zrejmé, že spotrebiteľská zmluva nie je samostatným zmluvným typom, ale že ide o osobitný druh zmluvy, ktorý sa vyskytuje tak v občianskoprávných, ako aj v obchodnoprávných vzťahoch. Z uznesenia sp. zn. 5Cdo/146/2011 vyplýva, že za spotrebiteľské zmluvy v širšom zmysle možno považovať akékoľvek zmluvy uzatvárané medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Žalovaná ďalej poukázala na to, že právna úprava spotrebiteľských zmlúv v Občianskom zákonníku (§ 52) je vnútroštátnou právnou úpravou všeobecného charakteru, popri ktorej právny poriadok obsahuje aj ďalšiu všeobecnú právnú úpravu v zákone č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Vzťah Občianskeho zákonníka k zákonu č. 250/2007 Z. z. je všeobecnou právnou úpravou, ustanovenie § 2 zákona č. 250/2007 Z. z. však definuje niektoré pojmy rozdielne, keď podľa § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. účinného do 31.12.2010: „Na účely tohto zákona sa rozumie spotrebiteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá nakupuje výrobky alebo používa služby pre osobnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti.“ Podľa § 52 ods. 4 Občianskeho zákonníka účinného v čase uzavretia zmluvy: „Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.“ Žalovaná je síce nepochybne právnickou osobou, ale aj odvolací súd súhlasil, že v tomto prípade nešlo zo strany žalovanej o vlastnú podnikateľskú činnosť obce. Preto aj aplikácia jednotlivých právnych úprav jednotlivo, ale aj v iných súvislostiach, musí byť uskutočňovaná extenzívne tak, aby umožňovala poskytnúť širokú, avšak zákonnú ochranu spotrebiteľa. Napokon žalovaná poukázala aj na závery uznesenia sp. zn. 1ObdoV/9/2012, podľa ktorého má štatút spotrebiteľa aj advokát, ktorý uzavrel zmluvu s mobilným operátorom a používal služby mobilného operátora aj na výkon advokácie, keďže v jeho prípade nie je splnená materiálna podmienka konania v intenciách obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Žalovaná má za to, že ani ona nekonala v rámci svojej podnikateľskej činnosti, čo skonštatoval aj odvolací súd, napriek tomu však nevyhodnotil zmluvu medzi žalobkyňou a žalovanou ako spotrebiteľskú, a teda sa od uvedeného rozhodnutia odchyľil bez akéhokoľvek odôvodnenia.

14 S odkazom na odsek 32 odôvodnenia rozsudku odvolacieho súdu žalovaná ďalej namietala, že právna otázka, kedy obec ako právnická osoba koná v záujme zabezpečenia vlastných potrieb, nie je dovolacím súdom vyriešená, a teda nie je vyriešené ani to, kedy a za akých podmienok obec má alebo môže mať postavenie spotrebiteľa. Podľa názoru žalovanej, nie všetko, v čom obec koná, má povahu konania vo verejnom záujme. Podľa zákona č. 250/2007 Z. z. účinného do 31.12.2010 sa spotrebiteľom rozumela aj právnická osoba, a to dokonca aj vtedy ak podniká, ale v rozsahu obmedzenia, podľa ktorého nakupuje výrobky alebo používa služby pre vlastnú potrebu alebo pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti, pričom formuláciu „pre potrebu príslušníkov svojej domácnosti“ treba interpretovať podľa účelu právnej úpravy tak, že ide o zamestnancov alebo členov právnickej osoby, resp. právnickú osobu samotnú, ak nakupuje výrobky alebo služby, ktoré využíva nie na podnikanie. Z uvedeného je (podľa názoru žalovanej) zrejmé, že je dôležité vysvetliť a rozlíšiť, kedy obec ako právnická osoba koná pre vlastnú potrebu a kedy koná vo verejnom záujme, pretože od toho závisí posúdenie obce ako spotrebiteľa. V predmetnej zmluve o dodávke elektrickej energie žalovaná vystupuje s rovnakým právnym postavením, ako keby v ňom vystupovala fyzická osoba, resp. postavenie žalovanej v tomto zmluvnom vzťahu sa žiadnym spôsobom neodlišuje od postavenia, aké by v tomto vzťahu mala fyzická osoba. Žalovaná sa pýta, v čom by bola predmetná zmluva iná, ak by namiesto žalovanej bola odberateľom fyzická osoba?

15 Ďalšou právnou otázkou, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, je (podľa názoru žalovanej) otázka vystavovania tzv. opravných faktúr. Odvolací súd na túto skutočnosť len stručne poukázal v odseku 34 odôvodu svojho rozsudku, avšak komplexne sa ňou nezaoberal, iba skonštatoval, že vystavovanie opravných faktúr nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku. Podľa názoru žalovanej však treba mať na zreteli to, akým spôsobom žalobkyňa pristúpila k ich vystavovaniu a ako od nich súd prvej inštancie odvinul plynutie premľacej doby, pretože v dôsledku týchto skutočností bola žalovaná nútená podať vo veci odvolanie. Žalovaná zdôraznila, že ak žalobkyňa odpočet elektrickej energie nerealizuje sama, ale tak robí prostredníctvom inej firmy, je jej úlohou zabezpečiť dodržanie dohodnutých podmienok a realizovať odpočty tak, ako určujú zmluvné podmienky, vrátane fakturácie dodanej elektriny. Nie je predsa možné, aby spotreba bola určovaná systémovým odhadom, keď podľa zmluvných podmienok to má byť odpočtom, navyše ak tu boli fyzické odpočty v dňoch 27.04.2011, 20.12.2011 a 12.12.2013. V danom prípade boli faktúry vystavované na podklade systémového odhadu a boli tak vystavované dva typy faktúr, pôvodné a opravné. Opravné faktúry boli vystavené s odstupom troch rokov, pričom žalobkyňa argumentovala, že počiatok premľacej doby treba odvíjať od splatnosti opravných faktúr. Týmto spôsobom si žalobkyňa umelo predlžovala premľaciu dobu, čo podľa názoru žalovanej nie je v súlade s poctivým obchodným stykom. Odvolací súd sa k spôsobu vystavovania opravných faktúr relevantným spôsobom nevyjadril napriek tomu, že išlo o otázku, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie vo veci, pretože súd prvej inštancie posudzoval premľanie nároku žalobkyne od splatnosti opravných faktúr. Preto je (podľa názoru žalovanej) na mieste, aby dovolací súd k uvedenej problematike zaujal stanovisko, t. j. aby bolo judikované, že pre plynutie premľacej doby nie je rozhodné, kedy dodávateľ energie vystavil faktúru, ale kedy ju mal a mohol vystaviť, t. j. prvým dňom po uplynutí zúčtovacieho obdobia. Plynutie premľacej doby totiž nemôže byť na svojvôli dodávateľa, ktorý by podľa vlastného rozhodnutia mohol faktúru vystaviť hocikedy, v extrémnom prípade aj po uplynutí 3 rokov od konca zúčtovacieho obdobia.

16 Vzhľadom na uvedené žalovaná navrhla napadnutý rozsudok odvolacieho súdu zmeniť tak, že aj v potvrdzujúcom výroku žalobu zamietne a žalovanej prizná náhradu trov dovolacieho konania vo výške 375,54 eur.

17 Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podali včas obe sporové strany dospel k záveru, že obe dovolania treba odmietnuť.

Odôvodnenie rozhodnutia v časti týkajúcej sa dovolania žalobkyne.

18 Žalobkyňa podala dovolanie z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom, ktorý podľa jej názoru nesprávne zamietol žalobu v časti o zaplatenie 7.224,22 eur s príslušenstvom, keď

dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že nárok žalobkyne na zaplatenie ceny elektriny v sume 7.224,22 eur podľa faktúry vystavenej za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 je premlčaný. Pokiaľ žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne namietala, že žalobkyňa nešpecifikovala, v čom spočíva prípustnosť jej dovolania, teda či ide o dovolanie prípustné podľa § 421 ods. 1 písm. a/, písm. b/ alebo písm. c/ CSP, dovolací súd poukazuje na závery vyplývajúce z uznesenia veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „veľký senát“) sp. zn. IVOBdo/2/2020 z 27. apríla 2021, v ktorom veľký senát konštatoval, že povinnou náležitosťou dovolania v prípade uplatnenia dovolacieho dôvodu podľa ustanovenia § 432 CSP (namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci) nie je uvedenie toho, v čom dovolateľ vidí prípustnosť podaného dovolania. Podľa § 432 ods. 2 CSP je dovolateľ povinný uviesť (len) právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Následné posúdenie, či je dovolanie v konkrétnom prípade prípustné, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (k uvedenému porovnajte tiež I. ÚS 438/2017, III. ÚS 474/2017, I. ÚS 51/2020, III. ÚS 76/2021).

19 Nesprávne právne posúdenie veci býva v rozhodovacej praxi (nielen) dovolacieho súdu definované ako omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide konkrétne vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis, alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, ale ho nesprávne interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. V posudzovanom prípade žalobkyňa síce spochybnila právny záver odvolacieho súdu o premlčaní časti žalovaného nároku, nie však ako dôsledok nesprávnej aplikácie či interpretácie právneho predpisu (§ 391 ods. 1 v spojení s § 397 Obch. zák.), ale ako dôsledok nesprávnej úvahy, podľa ktorej žalobkyňa mohla na základe správnych stavov elektromera č. 8168277, ktoré boli zistené zo strany Stredoslovenská energetika - Distribúcia, a.s. dňa 27.04.2011, uplatniť právo na zaplatenie ceny elektriny, ktorá by zodpovedala reálnej spotrebe elektriny dodávanej žalobkyňou žalovanej, a to aj vo vzťahu k faktúre, ktorá bola vystavená za obdobie od 18.04.2011 do 10.04.2012 na sumu 7.224,22 eur. Žalobkyňa v podstate poukazuje na to, že na základe fyzického odpočtu zo dňa 27.04.2011 nemohla byť zistená skutočná spotreba elektriny za obdobie, ktoré nasledovalo až po uskutočnení predmetného fyzického odpočtu. Pokiaľ by aj uvedená námietka bola dôvodná (čo však dovolací súd neskúmal), jednalo by sa o nesprávne skutkové zistenie odvolacieho súdu, a nie o nesprávne právne posúdenie veci v zmysle vyššie uvedenej definície.

20 Pri viazanosti dovolacími dôvodmi v zmysle § 428 CSP nemohol dovolací súd takpovediac „prekvalifikovať“ žalobkyňou uplatnený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, a teda napríklad skúmať, či prípadné pochybenie odvolacieho súdu pri hodnotení vykonaných dôkazov nepredstavuje nesprávny procesný postup tohto súdu, dosahujúci intenzitu vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP, keďže tento dovolací dôvod (porušenie práva na spravodlivý proces) žalobkyňou uplatnený nebol. Aj Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej aj „ÚS SR“) vo svojom uznesení sp. zn. IV. ÚS 644/2021 zo 14. decembra 2021 konštatoval, že zákonom ustanovený spôsob vymedzenia dovolacích dôvodov pre nesprávne právne posúdenie (§ 432 CSP), resp. pre existenciu väd zmätočnosti (§ 431 CSP) korešponduje s tým, že ide vo svojej podstate o rozdielne dovolacie dôvody, ktoré možno uplatniť pri rôznych namietaných pochybeniach popri sebe (I. ÚS 643/2017). Pokiaľ dovolateľ označí len jeden z nich, nemôže dovolací súd sám vykonať dovolací prieskum aj z hľadiska dôvodov prípustnosti dovolania zakladajúcich sťažovateľom neoznačený dovolací dôvod.

21 Pre úplnosť dovolací súd poznamenáva, že podľa § 442 CSP je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd, pričom sám dokazovanie (až na určité výnimky vyplývajúce z ustanovenia § 435 CSP) nevykonáva, z čoho vyplýva, že skutkový stav veci zistený odvolacím súdom (jeho správnosť, či úplnosť) nepodlieha prieskumu v dovolacom konaní. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie.

22 Keďže žalobkyňou uplatnený dovolací dôvod nie je vymedzený tak, ako vyžaduje zákon (§ 432 ods. 2 CSP), dovolací súd jej dovolanie odmietol podľa § 447 písm. f/ CSP.

Odôvodnenie rozhodnutia v časti týkajúcej sa dovolania žalovanej.

23 Žalovaná prípustnosť svojho dovolania vyvodzovala tak z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP (dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.), ako aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP (dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súd ešte nebola vyriešená).

24 Takzvanú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f/ CSP charakterizujú tieto pojmové znaky: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý súdny proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle citovaného ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie Ústavou Slovenskej republiky zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napríklad o právo na verejné prejednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu, a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti). Do obsahu práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania (sporovej strany), aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi (sp. zn. IV. ÚS 22/04) a ani právo na to, aby účastník konania bol pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa rozhodlo v súlade s jeho požiadavkami (I. ÚS 50/04).

25 V rámci odôvodnenia tohto dovolacieho dôvodu (§ 431 v spojení s § 420 písm. f/ CSP) žalovaná uviedla, že sa nestotožňuje s názorom odvolacieho súdu (vyjadreným v odseku 33 odôvodnenia napadnutého rozsudku), že stav odobratej elektriny bol v konaní preukázaný fyzickými odpočtami a nesúhlasí ani s tým, že v tomto smere nepredložila dôkazy, ktoré by relevantne spochybňovali množstvo žalobkyňou nameranej elektrickej energie. Poukázala tiež na (podľa nej) rozporuplné vyjadrenia žalobkyne z 17.02.2014, 29.04.2014 a 7.12.2016 a porovnávajúc údaje v nich uvedené s údajmi uvádzanými v žalobe sa zamýšľala nad tým, ako je možné, že žalobkyňou uvádzaná nameraná spotreba elektrickej energie klesala, avšak fakturovaná suma zostala rovnaká. Uvedenými námietkami žalovaná podľa názoru dovolacieho súdu spochybňuje skutkové zistenia súdov oboch inštancií, ktorých (ne)správnosť alebo (ne)úplnosť však (ako už bolo uvedené vyššie) dovolací súd nie je oprávnený preskúmať.

26 Ďalej žalovaná spochybnila argumentáciu odvolacieho súdu, že mala možnosť si zaobstarať súkromný znalecký posudok podľa § 209 CSP. Voči uvedenému namietala, že síce takú možnosť mala, avšak na začiatku konania to nepovažovala za účelné a hospodárne, pretože verila tomu, že súd prvej inštancie správne vyhodnotí otázku premlčania nároku žalobkyne, a že predmetom dokazovania zostane len nepremľaná časť nároku, pri ktorej už bude namieste skúmať (prostredníctvom znaleckého dokazovania), či ide o reálnu spotrebu alebo nie. Postupom súdov oboch inštancií, ktoré nesprávne právne posúdili otázku premlčania a zamietli návrh žalovanej na vykonanie znaleckého dokazovania, došlo podľa názoru žalovanej k tomu, že sa jej znemožnilo zadovážiť si znalecký posudok na sumu a obdobie, ktoré nebolo premlčané. Žalovaná argumentovala tiež tým, že vzhľadom na zákonnú koncentráciu uplatnenia prostriedkov procesnej obrany v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 154 CSP), ako aj limitáciu ich uplatnenia pred odvolacím súdom (§ 366 CSP), navrhla vykonať znalecké dokazovanie, avšak priestor na jeho vykonanie je (podľa jej názoru) daný až po ustálení, aké žalované

obdobie nie je premlčané.

27 Uvedenú argumentáciu hodnotí dovolací súd ako nedôvodnú, keďže účelnosť a hospodárnosť vykonania toho-ktorého navrhovaného dôkazu, resp. dôkazného prostriedku posudzuje výlučne súd, a nie strana sporu. Uvedené vyplýva z ustanovenia § 185 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná. Obdobne § 120 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občianskeho súdneho poriadku (ako procesný predpis účinný v čase začatia konania na súde prvej inštancie) ustanovoval, že účastníci sú povinní označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, avšak súd rozhodne, ktoré z označených dôkazov vykoná. V posudzovanom prípade žalovaná navrhla vykonanie znaleckého dokazovania na pojednávaní konanom dňa 16. júna 2017 (viď zápisnicu na č. I. 142 a nasl. spisu), avšak súd prvej inštancie vykonanie ďalších dôkazov nenariadil, k čomu sa vyjadril v odseku 21 odôvodnenia svojho rozsudku, kde uviedol, že skutočná spotreba dodanej elektriny bola v konaní preukázaná a vyplýva zo zápisov fyzických odpočtov elektromera, ktorého správnosť merania bola po jeho preskúšaní potvrdená. Poukázal tiež na to, že znaleckým dokazovaním nie je možné určiť reálnu spotrebu v odbornom mieste, pričom vyčíslenie priemernej ročnej spotreby za roky 2011 a 2013, požadované žalovanou, je pre posúdenie dôvodnosti žaloby bez právneho významu, vzhľadom na čo by bolo vykonanie znaleckého dokazovania neúčelné. Nevykonanie navrhovaného znaleckého dokazovania žalovaná následne namietala v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie. Odvolací súd sa s uvedenou námietkou vysporiadal v odseku 33 odôvodnenia, kde poukázal na to, že žalovaná v doterajšom priebehu konania, ale ani v odvolaní neuviedla také námietky, resp. nepredložila dôkazy, ktoré by relevantne spochybňovali množstvo žalobkyňou nameranej elektrickej energie, pričom námietky uvádzané v odvolaní nie sú postačujúce pre spochybenie žalobkyňou tvrdených a preukazovaných údajov a pre nariadenie znaleckého dokazovania. Podľa názoru dovolacieho súdu sa súdy oboch inštancií v súvislosti s návrhom žalovanej na vykonanie znaleckého dokazovania nedopustili žiadneho procesného pochybenia, keďže predmetný dôkaz neboli povinné vykonať a jeho nevykonanie náležitým spôsobom odôvodnili. Je zrejmé, že hoci žalovaná nesúhlasila s údajmi o množstve elektrickej energie, ktorej cenu jej žalobkyňa fakturovala, sama súdom neponúkla konkrétne skutkové tvrdenia o inom (nižšom) množstve dodanej a spotrebovanej elektriny. Jej argumentáciu, že tak mohla urobiť až po ustálení obdobia, ktoré nie je premlčané, považuje dovolací súd za účelovú, keďže žalovaná nemohla dopredu vedieť, ako súd prvej inštancie posúdi ňou vznesenú námietku premlčania. Pričom práve s poukazom na „zákonnú koncentráciu uplatnenia prostriedkov procesnej obrany v konaní pred súdom prvej inštancie (§ 154 CSP), ako aj limitáciu ich uplatnenia pred odvolacím súdom (§ 366 CSP)“, žalovaná mohla a mala včas uplatniť také prostriedky procesnej obrany, ktoré by boli skutočným a nie iba formálnym popretím skutkových tvrdení protistrany.

28 V ďalšej časti svojho dovolania žalovaná vymedzila 3 právne otázky, ktoré mal odvolací súd v napadnutom rozsudku riešiť, a pri riešení ktorých sa buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), alebo ktoré v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte neboli vyriešené (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP).

29 Žalovaná v prvom rade odvolaciemu súdu vytýkala nesprávne právne posúdenie veci v otázke charakteru záväzkového vzťahu medzi ňou a žalobkyňou v tom zmysle, či ide o obchodnoprávny alebo občianskoprávny vzťah. Pri riešení uvedenej právnej otázky sa mal odvolací súd odkloniť od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. a/ CSP), podľa ktorej môžu mať charakter spotrebiteľskej zmluvy aj zmluvy uzatvárané podľa Obchodného zákonníka a ďalších osobitných predpisov. Uvedenú rozhodovaciu prax predstavujú rozhodnutia NS SR vydané vo veciach sp. zn. 5Cdo/146/2011, 8Cdo/119/2017, 1Cdo/23/2017, 5Obdo/23/2016, 5MCdo/20/2009 a 5Cdo/146/2011.

30 Z odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že odvolací súd uvedenú právnu otázku charakteru záväzkového vzťahu medzi sporovými stranami skutočne riešil, avšak pri jej riešení sa neodklonil od žalovanou uvádzanej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku totiž nevyplýva záver odvolacieho súdu, že zmluva uzavretá podľa Obchodného zákonníka nemôže mať charakter spotrebiteľskej zmluvy, pri ktorej premlčanie práva treba posudzovať podľa ustanovení Občianskeho zákonníka. Odvolací súd dospel k záveru, že konkrétny vzťah medzi sporovými stranami

nie je vzťahom spotrebiteľským, pričom sa zaoberal aj možnou aplikáciou ustanovenia § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom do 30. apríla 2014 (poznámka: žalovaná v dovolaní nesprávne uvádza zákon č. 250/2010 Z. z.). Uvedené vyplýva z odseku 32 odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde odvolací súd uviedol: „Odvolací súd súhlasí so žalovaným v tom, že v tomto prípade zo strany žalovaného nešlo o vlastnú podnikateľskú činnosť obce. Z predloženého spisu je však zrejmé, že žalovaný pri uzatváraní tejto zmluvy zabezpečoval verejné potreby (odberným miestom je školstvo, v niektorých listoch žalovaného sa spomína telocvičňa bývalej ZŠ, ktorá sa využíva na rekreačný šport), odvolací súd preto vychádzal zo záveru, že predmetná zmluva bola uzavretá v súvislosti so zabezpečovaním verejných potrieb zo strany žalovaného, a nie v súvislosti so zabezpečovaním vlastných potrieb obce ako právnickej osoby. Záver súdu prvej inštancie, že nebola preukázaná zákonná podmienka, že žalovaný odoberal elektrinu pre svoju osobnú potrebu považuje odvolací súd za správny. Súd prvej inštancie preto postupoval správne, keď vzťah medzi žalobcom a žalovaným posúdil ako obchodno-právny, teda taký, na ktorý sa vzťahuje úprava Obchodného zákonníka, a to práve s prihliadnutím na povahu účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu - uzavretí zmluvy.“

31 Obdobne sa odvolací súd v napadnutom rozsudku neodklonil ani od záverov uznesenia NS SR sp. zn. 1ObdoV/9/2012 z 31. júla 2012 (na ktoré tiež žalovaná poukázala v podanom dovolaní), pretože dovolací senát NS SR sa v tomto rozhodnutí zaoberal len prípustnosťou podaného dovolania, pričom dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné podľa § 238 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) a ani podľa § 237 OSP, lebo nezistil existenciu žiadnej z procesných väd uvedených v tomto ustanovení. Argumentáciu, na ktorú sa odvoláva žalovaná (že štatút spotrebiteľa má aj advokát, ktorý uzavrel zmluvu s mobilným operátorom a používal služby mobilného operátora aj na výkon advokácie, keďže v jeho prípade nie je splnená materiálna podmienka konania v intenciách obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti), vyslovil odvolací senát NS SR v rozsudku sp. zn. 5Obo/7/2011 z 20.10.2011, avšak vecná správnosť uvedených záverov nebola predmetom dovolacieho prieskumu (vzhľadom na neprípustnosť dovolania). Napokon nešlo ani o skutkovo a právne obdobnú vec s posudzovaným prípadom.

32 Druhou právnou otázkou, ktorú podľa názoru žalovanej odvolací súd riešil, a ktorá ešte nebola vyriešená v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. b/ CSP), je právna otázka, kedy obec ako právnická osoba koná v záujme zabezpečenia vlastných potrieb, a teda kedy má alebo môže mať postavenie spotrebiteľa. Žalovaná v tejto súvislosti opätovne poukázala na závery dovolacieho súdu vyjadrené v odseku 32 odôvodnenia napadnutého rozsudku, kde odvolací súd uviedol, že zmluva medzi žalobkyňou a žalovanou bola uzavretá v súvislosti so zabezpečovaním verejných potrieb zo strany žalovanej, a nie v súvislosti so zabezpečovaním vlastných potrieb obce ako právnickej osoby, a preto je správny záver súdu prvej inštancie, že nebola splnená zákonná podmienka, že žalovaná odoberala elektrinu pre svoju osobnú potrebu. Odvolací súd poukázal na obsah spisu, z ktorého vyplýva, že žalovaná pri uzatváraní tejto zmluvy zabezpečovala verejné potreby, keďže ako odberné miesto sa uvádza „školstvo“ a v niektorých listoch žalovanej sa spomína telocvičňa bývalej základnej školy, ktorá sa využíva na rekreačný šport.

33 Dovolací súd poukazuje na to, že podľa § 432 ods. 2 CSP sa dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom má správne vymedziť tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a tiež, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia. Mal by teda zároveň uviesť, ako mala byť vec po právnej stránke posúdená správne. V posudzovanom prípade sa polemika žalovanej s právnymi závermi dovolacieho súdu (vyjadrenými v odseku 32 odôvodnenia napadnutého rozsudku) obmedzila len na konštatovanie, že žalovaná má za to, že nie všetko, v čom obec koná, má povahu konania vo verejnom záujme. Žalovaná tiež uviedla (s poukazom na ustanovenie § 2 písm. a/ zákona č. 250/2007 Z. z. v znení účinnom do 31.12.2010), že je dôležité vysvetliť a rozlíšiť, kedy obec ako právnická osoba koná pre vlastnú potrebu (potrebu obce) a kedy koná vo verejnom záujme, lebo od toho závisí posúdenie obce ako spotrebiteľa. Napokon poukázala na to, že v predmetnej zmluve o dodávke elektrickej energie vystupuje s rovnakým právnym postavením ako keby v ňom vystupovala fyzická osoba a svoju „polemiku“ uzatvára otázkou: Ak by namiesto žalovanej bola odberateľom fyzická osoba, v čom by bola predmetná zmluva iná? V uvedenom dovolací súd

nenachádza žiadnu skutočnú polemiku s právnymi závermi odvolacieho súdu. Žalovaná podľa názoru dovolacieho súdu vôbec nekonkretizovala (vo väzbe na skutkové okolnosti prejednávanej veci), prečo je nesprávny záver odvolacieho súdu, že zmluva bola uzavretá v súvislosti so zabezpečovaním verejných potrieb, a nie v súvislosti so zabezpečovaním vlastných potrieb obce. Ak chcela žalovaná relevantným spôsobom spochybniť právne závery odvolacieho súdu, tak mala predovšetkým uviesť, prečo súdom zistený spôsob využitia odobratej elektrickej energie nepovažuje za zabezpečovanie verejných potrieb, resp. v čom vidí napĺňanie vlastných potrieb obce. Dovolací súd má za to, že v tejto časti nie je dovolací dôvod vymedzený tak, ako to vyžaduje zákon v § 432 ods. 2 CSP, čo dovolaciemu súdu znemožňuje uskutočniť meritórny dovolací prieskum napadnutého rozhodnutia v takto (nedostatočne) nastolenej právnej otázke.

34 Žalovaná sa podaným dovolaním tiež domáhala, aby dovolací súd judikoval, že pre plynutie premľacej doby nie je podstatné, kedy dodávateľ (ako zmluvná strana zmluvy o dodávke a distribúcii elektriny) vystavil výúčtovaciu faktúru, ale kedy ju mal a mohol vystaviť po prvý krát, čo je podľa jej názoru prvý deň po uplynutí zúčtovacieho obdobia. Argumentovala tým, že plynutie premľacej doby nemôže byť na svojvôli dodávateľa, ktorý by podľa vlastného rozhodnutia mohol vystaviť faktúru hocikedy, v extrémnom prípade aj po 3 rokoch od uplynutia zúčtovacieho obdobia.

35 Uvedenej požiadavke nie je možné vyhovieť, keďže nejde o právnu otázku, ktorá bola odvolacím súdom (nesprávne) riešená. Aj žalovaná totiž pripúšťa, že: „Odvolací súd sa k spôsobu vystavovania opravných faktúr v danej veci relevantným spôsobom nevyjadril, pričom však išlo o otázku, ktorá mala podstatný význam pre rozhodnutie vo veci, pretože súd prvej inštancie posudzoval premľanie nároku žalobcu od splatnosti tzv. opravných faktúr.“ Z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie vyplýva, že súd prvej inštancie počítal plynutie premľacej doby od splatnosti prvého ťarchopisu (podľa čl. VII bodu 7.3 obchodných podmienok dodávky elektriny pre zákazníkov s ročnou spotrebou do 500 MWh účinných od 1.01.2013), pričom dospel k záveru, že pokiaľ nie je premľaný záväzok z najskôr splatnej faktúry, nemôže byť premľaný ani z ostatných faktúr, ktorých splatnosť nastala neskôr (odsek 19 odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie). Žalovaná v odvolaní proti rozsudku súdu prvej inštancie síce namietala, že vystavovaním tzv. opravných faktúr (podľa nej v rozpore s § 73 písm. a/ zákona o DPH) si žalobkyňa umelo predlžovala premľaciu dobu, čo nie je v súlade s poctivým obchodným stykom, nikde však neuvádzala, odkedy sa má správne počítať začiatok premľacej doby, resp. že by to malo byť prvým dňom po uplynutí zúčtovacieho obdobia. Odvolací súd odvolaciu argumentáciu žalovanej uviedol v odseku 21 odôvodnenia napadnutého rozsudku a vysporiadal sa s ňou v odseku 34, kde uviedol: „Odvolací súd súhlasí aj so záverom súdu prvej inštancie, že v tomto prípade nárok žalobcu nie je v rozpore so zásadami poctivého obchodného styku (resp. v rozpore s dobrými mravmi), žalobca má právo vyúčtovať nedoplatky, resp. vyhotovovať opravné faktúry, samozrejme, musí si byť vedomý následkov časových súvislostí takéhoto postupu.“ Ohľadom plynutia premľacej doby potom konštatoval, že táto začína plynúť odo dňa, kedy sa právo mohlo uplatniť na súde, čo znamená, že ide o objektívnu možnosť uplatnenia práva, a nie o subjektívnu vedomosť. Následne (v odseku 38 odôvodnenia) dospel k záveru, že už v čase vystavenia prvých dvoch faktúr, ku ktorým boli neskôr vystavené opravné faktúry, si žalobkyňa mohla na základe správnych stavov elektromerov, ktoré boli zistené zo strany SSE - D, a.s. už dňa 27.04.2011 uplatniť právo na zaplatenie ceny elektriny, ktorá zodpovedala reálnej spotrebe elektriny dodávanej žalobkyňou žalovanej. Problém v komunikácii medzi žalobkyňou a SSE - D, a.s., ktorá skutočnosť zistená na odbernom mieste žalovanej dňa 27.04.2011, oznámila žalobkyňi až dňa 9.01.2014, nemôže podľa názoru odvolacieho súdu ísť na úkor žalovanej. K vyššie uvedenému dovolací súd poznamenáva, že ak chcela žalovaná v konaní riešiť ňou sformulovanú tretiu právnu otázku (že vystavenie výúčtovacej faktúry nie je podstatné pre plynutie premľacej doby), tak ju mala nastoliť už skôr (najneskôr v podanom odvolaní), aby sa odvolací súd ňou mohol, resp. bol povinný zaoberať. Dovolací súd môže preskúmať len také právne posúdenie veci odvolacím súdom, ktoré je v odôvodnení jeho rozhodnutia vyjadrené. Ani v tejto tretej právnej otázke nie je teda dovolací dôvod vymedzený spôsobom, ktorý predpokladá zákon (§ 432 v spojení s § 421 ods. 1 písm. b/ CSP), čo zakladá dôvod na odmietnutie dovolania žalovanej podľa § 447 písm. f/ CSP.

36 Keďže nie je daná procesná prípustnosť dovolania žalovanej podľa § 420 písm. f/ CSP (namietaná

zmätočnosť vada nebola zistená) a ani podľa § 421 ods. 1 písm. a/ a písm. b/ CSP (z dôvodov uvedených v odsekoch 29 až 35 odôvodnenia tohto rozhodnutia), dovolací súd dovolanie žalovanej odmietol podľa § 447 písm. c/ a písm. f/ CSP. S poukazom na uvedené sa dovolací súd už nezaoberal skúmaním dôvodnosti podaného dovolania.

37 Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

38 Uznesenie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.